

maximální ceny na zboží vepřové jsou tudíž také úředními sazbami po rozumu § 1059 obč. zák.

Nejvyšší soud obnovil usnesení první stolice.

Důvody:

Rekursní soud má za to, že v tomto případě sluší užití předpisu § 1059 obč. zák. a že z důvodu toho pořadí práva jest nepřipustným. Než neprávem. Sluší přisvědčiti názoru stěžovatelu, že ustanovení vzpomínuté jest ustanovením výjimečným, že je tudíž jest vykládati přesně a že každé rozšiřování jeho působnosti obdobou jest vyloučeno. Výrazem »Taxe« »sazba« vyrozumívá se úředně stanovená, určitá, číselně nepohyblivá sazba neb úplata za zboží nebo pracovní výkon, tedy pevná sazba, od níž úchyly jsou vyloučeny. Taxa, sazba, předpokládá na jedné straně právo koupit, na druhé straně prodat za tuto úřední cenu. Tomu však při nejvyšších, maximálních cenách tak není. Cena ta neváže nikoho v tom směru, že by prodat musel, nýbrž pouze učuje, zač se prodat již nemá, nesmí. Tento závěr jest také posílen úvahou o vzniku § 1059 obč. z. Mínilo se sporným ustanovením především postihovati druhy zboží, při nichž úřed. úprava cen byla diktována zvláštními úvahami buďsi fiskálního (při tabákovém a solním monopolu) nebo zdravotně politického rázu (při taxách lékárnických), v druhé řadě přihlédnuto ovšem také k povšechným poměrům vyživovacím (při chlebě, mouce a pod.), kde by bylo nutno stanovit pevné, nekolísavé sazby ve prospěch obyvatelstva, tu ale s povinností, že za tuto sazbu zboží majitelem, živnostníkem prodáno býti musí. Okolnost, že překročení maximálních cen tresce se i v nových zákonech úřady politickými, nepadá na váhu, poněvadž tu rozhodují důvody veřejnoprávní a systematika trestního práva politického a policejního. Slušelo se proto v souhlase se soudem prvním námitku nepřipustnosti pořadí práva zamítnouti, poněvadž jest nepochybné, že nejde-li tu o případ § 1059 obč. zák., jedná se o záležitost soukromoprávní. Tím důvodnému dovolacímu rekursu bylo vyhověno.

Čís. 202.

Proto pouze, že zaměstnancova odměna záleží v podílu na zisku, nepřestává smluvní poměr býti poměrem služebním, podrobeným za ostatních zákonných podmínek pravomoci soudů živnostenských.

Vymezena-li místní příslušnost živnostenského soudu dle obvodů soudních okresů, nedozná změny tím, že ten který ze soudních okresů bude napotomně rozdělen ve dva nebo více samostatných okresů.

(Rozh. ze dne 17. června 1919, R I 232/19.)

Strojmistr A. zažaloval majitele továrny B. u okresního soudu v Nulšech o podíl na čistém zisku továrny. Mezi stranami nebylo sporu o tom, že mezi nimi učiněna byla dne 11. února 1919 smlouva, podle níž vstoupil žalobce do podniku žalovaného jako dílovědouce, máje obstarávati práce

strojnické a pečovatí o výrobu požívatín, začez mělo se mu dostati 25 proc. čistého zisku, který se měl každoročně nejdéle do konce ledna zjistit a žalobce měl nárok na měsíční zálohy do výše 500 K. Okresní soud odmítl žalobu, ježto patří na soud živnostenský. Rekursní soud (zemský civilní soud v Praze) zamítl námitku nepřislušnosti, v podstatě z těchto důvodů: Podle § 1 zákona ze dne 27. listopadu 1896 č. 218 ř. z. zřízeny jsou soudy živnostenské k rozhodování sporů živnostenských mezi živnostenskými podnikateli s jedné a dělníky s druhé strany a dále mezi dělníky téhož podniku. Spory ty vypočteny jsou podrobně v § 4 cit. zák. a z výpočtu toho vysvítá, že jsou to vesměs jen rozepře, týkající se živnostenských poměrů pracovních, učebních a námezdních, takže jakékoli jiné spory z příslušnosti soudů živnostenských jsou vyloučeny. V tomto případě ujednání stran jest svou právní povahou výdělečnou smlouvou společenskou ve smyslu § 1175 obč. zák., neboť podle § 1187 obč. zák. společník může se zavázati také jen ku práci, aniž by bylo třeba, by do podniku vložil ještě nějaký vklad peněžitý nebo nějakou jinou věc. Neběží tedy o žádnou smlouvu námezdní správně služební, jakou má na mysli § 1151 obč. zák. ve znění III. novely, poněvadž takováto smlouva předpokládá závazek ke konání služeb na jistou dobu pro jiného, čehož v tomto případě není, neboť žalobce měl vykonávati práci pro společný podnik, na jehož prosperitě přímo byl účastněn tím, že měla mu připadnouti celá čtvrtina čistého zisku. Činnost jeho nebyla tedy vynakládána pouze pro jiného, nýbrž také společně mimo ve prospěch dalších dvou společníků i pro něho samého jako společníka třetího. V tomto smyslu dlužno žalobce pokládati za společníka živnostenského podniku žalované, tedy za spolupodnikatele. Na rozepře mezi společníky živnostenského podniku mezi sebou, tedy na spory v jejich vzájemném poměru společenského, se však příslušnost soudů živnostenských nevztahuje, jak z toho, co svrchu o obsahu §§ 1 a 4 zák. o soudech živnostenských bylo uvedeno, jest zřejmo. Mylně tedy první soud vyhověl námitce nepřislušnosti z toho důvodu, že příslušným k rozhodnutí této sporné věci jest soud živnostenský.

Nejvyšší soud obnovil usnesení první stolice.

Důvody:

Názor soudu rekursního, že jde o spor z poměru společenského, nelze sdíleti. Vždyť obě strany souhlasně uvádějí, že byla uzavřena mezi nimi smlouva, dle níž měl žalobce konati žalované služby za plat. S tohoto stanoviska vychází žalobce i ve svém rekursu, zakládaje příslušnost prvního soudu jen na § 37 zák. o soud. živn. ze dne 27. listopadu 1896 č. 218 ř. z., poněvadž prý soud živnostenský v Praze není místně příslušný. Dle souhlasného tvrzení stran o obsahu smlouvy jde tedy o smlouvu služební po rozumu § 1151 obč. zák.; na tom nemění ničeho okolnost, že jakožto plat bylo ujednáno 25 procent čistého zisku, vždyť § 1152 obč. zák. nepředepisuje, že plat musí býti ujednáán v určité výši, naopak ponechává ujednání platu vůbec úmluvě stran a § 14 zák. o obchod. pomoc. ze dne 16. ledna 1910 č. 20 ř. z. výslovně jedná o případu, když plat zcela neb z části byl ujednáán v podílu na zisku. Poněvadž pak není

sporu, že na podnik žalované sluší použití předpisů živnostenského řádu, jest věcná příslušnost živnostenského soudu pro tento spor opodstatněna (§§ 1, 4, 5 zák. o soud. živn., § 41 zák. o obch. pomoc.). Dle § 2 nařízení ze dne 1. července 1900 čís. 110 ř. z. vztahuje se místní příslušnost živnostenského soudu v Praze také na obvod okresního soudu na Král. Vinohradech, k němuž roku 1900 náležela i obec Nusle, kde žalovaná má svůj podnik. Tímto nařízením byla tedy příslušnost soudu živnostenského pro obec Nusle vyslovena právě tak, jako kdyby tato obec v nařízení tom zvláště byla jmenována. Nařízením ze dne 21. listopadu 1901 čís. 190 ř. z. byl pro obec Nusle a jiné obce zřízen okresní soud v Nuslích a bylo vyřknuto, že počátkem působnosti tohoto soudu, jež nastala dle nařízení ze dne 10. listopadu 1903 čís. 226 ř. z. dnem 1. ledna 1904, uvedené obce z dosavadního obvodu okresního soudu se vylučují. Tím byla pro budoucnost pouze místní příslušnost okresního soudu na Král. Vinohradech obmezena, nebyla však nijak změněna příslušnost živnostenského soudu, stanovená nařízením ze dne 1. července 1900 čís. 110 ř. z. i pro obec Nusle. Vždyť obvod živnostenského soudu stanoví se dle § 2 a 3 zák. o živn. soudech zvláštním nařízením, vydaným ministerstvem spravedlnosti ve srozumění se súčastněnými ministerstvy a může tedy býti změněn opět jen takovým zvláštním nařízením, nikoliv pouhým nařízením ministerstva spravedlnosti, jímž se mění pouze obvod soudu okresního. Jest tedy pro tento spor odůvodněna věcná i místní příslušnost živnostenského soudu v Praze, pročez slušelo uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 203.

§ 46 zákona o úrazovém pojištění dělnickém. Hrubá nedbalost osob, naznačených v § 45, odstavec první a druhý, nestačí, by opodstatněn byl pojištěncův náhradní nárok proti podnikateli.

(Rozh. ze dne 17. června 1919, Rv I 291/19.)

Havíř A., utrpěv úraz při těžbě uhlí na dolu společnosti B., žaloval ji dle § 46 zák. o úraz. poj. děln. o náhradu škody, ježto prý z hrubé nedbalosti opomenula postaratí se o vhodná bezpečnostní opatření. Žaloba byla ve všech stolicích zamítnuta, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobcovo dovolání shledává nesprávné posouzení věci po stránce právní v tom, že nebyl § 46 zák. o úraz. pojištění správně vyložen, stavíc hrubé zavinění, jehož se žalovaná společnost prý dopustila, na roveň úmyslnému způsobení úrazu, následkem čehož mělo býti užito § 46 cit. zák. Než dovolání není odůvodněno. Již občanský zákoník rozeznává přesně mezi poškozením z vůle a bezděčným a dělí poškození z vůle opět na poškození zakládající se na zlém úmyslu, t. j. způsobené s vůlí a vědomě, a na poškození, zakládající se na nedopatření (§ 1294 obč. zák.). Přiznává-li pak občanský zákoník v § 1324 poškozenému jak v případě